

KLAS D.D. SARAJEVO

Finansijski izvještaji za godinu
koja je završila 31. decembra 2015.
i Izvještaj nezavisnog revizora

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 - 3
Bilans uspjeha	4
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	5
Bilans stanja	6
Izvještaj o promjenama na kapitalu	8
Izvještaj o novčanim tokovima	9
Napomene uz finansijske izvještaje	9 - 37

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava je dužna da sastavlja i podnosi računovodstvene izvještaje za svaki finansijski period u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, a pružaju istinit i fer pregled stanja i rezultate poslovanja Klas d.d. Sarajevo ("Društvo") za navedeni period.

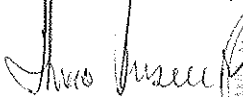
Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima. Iz tog razloga Uprava i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

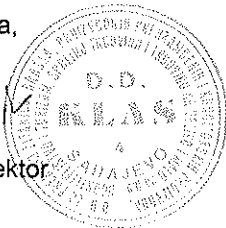
- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Društva,

Rusmir Hrvić, direktor

Klas d.d.

Paromlinska 43

71 000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

24. maj 2016. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Klas d.d. Sarajevo:

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Klas d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: "Društvo"), prikazanih na stranicama 4. do 37., koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. godine, kao i bilansa uspjeha, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentovanje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti nezavisno mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Navedeni standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo na način da dobijemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje provjeru dokaza, pomoću testiranja, koji potkrjepljuju iznose i druge informacije objavljene u finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od prosudbi revizora, uključujući ocjenu rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka. Za potrebe ocjene rizika, revizor vrši procjenu internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, u svrhu određivanja revizorskih procedura u datim uvjetima, ali ne u svrhu davanja mišljenja u pogledu funkcionisanja internih kontrola Društva. Revizija također uključuje i procjenu primijenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu prikaza finansijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg kvalifikovanog mišljenja.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Kao što je objavljeno u Napomeni 3. uz finansijske izvještaje, Društvo priznaje troškove otpremnina prema zaposlenima kada se isplate. Ovo nije u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 19: "Naknade zaposlenima", koji propisuje da je iznos naknade koju su zaposleni zaradili u zamjenu za izvršene usluge u tekućem i proteklim periodima trebaju biti priznate kao obaveze. Mjerenje ove obaveze mora biti pouzdano procijenjeno koristeći aktuarske tehnike. Do datuma ovog izvještaja, aktuarska kalkulacija nije pripremljena i Društvo nema kvantificiran iznos potrebnih rezervisanja. Kao posljedica, nismo bili u mogućnosti procijeniti efekte navedenog na finansijske izvještaje Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za potencijalne efekte navedenog u paragrafu "Osnova za kvalifikovano mišljenje", finansijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim stavkama, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ostale činjenice

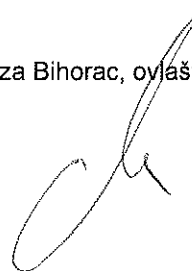
Finansijske izvještaje Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2014. revidirao je drugi revizor koji je dana 6. marta 2015. godine izrazio kvalifikovano mišljenje na te izvještaje vezano za knjiženje efekata promjene fer vrijednosti investicijskih nekretnina, trajno umanjene finansijske imovine raspoložive za prodaju, te za odstupanje od primjene Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: "Naknade zaposlenima".

Deloitte d.o.o.

Sead Bahtanović, direktor i ovlašteni revizor

Mirza Bihorac, ovlašteni revizor

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

24. maj 2016. godine

Klas d.d. Sarajevo

Bilans uspjeha

za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2015.	2014. (izmijenjeno)
Prihodi od prodaje	5	80.682	65.389
Ostali prihodi	6	2.581	16.574
Ukupni operativni prihodi		83.263	81.963
Materijal i energija		(45.505)	(41.098)
Troškovi prodatih proizvoda		(15.929)	(9.433)
Troškovi zaposlenih	7	(8.586)	(7.977)
Amortizacija	12	(1.880)	(1.683)
Troškovi oglašavanja		(882)	(762)
Troškovi transporta		(854)	(778)
Ostali operativni troškovi	8	(4.230)	(4.610)
Ostali rashodi (Smanjenje) / povećanje zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u toku	9	(3.066)	(31.881)
		(341)	1.923
Ukupni operativni rashodi		(81.273)	(96.299)
Finansijski prihodi		-	5
Finansijski rashodi		(2.550)	(3.965)
Gubitak prije oporezivanja		(560)	(18.296)
Porez na dobit	10	-	-
NETO GUBITAK		(560)	(18.296)
Gubitak po dionici (u KM)	11	(0,11)	(3,59)

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Klas d.d. Sarajevo

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Neto gubitak	(560)	(18.296)
Ostala sveobuhvatna dobit:		
Efekti promjene fer vrijednosti investicionih nekretnina	-	7.367
	-	7.367
UKUPNI SVEOBUH VATNI GUBITAK	(560)	(10.929)

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Klas d.d. Sarajevo

Bilans stanja

za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

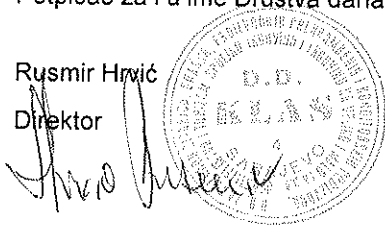
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)	1. januar 2014. (izmijenjeno)
IMOVINA				
Dugoročna imovina				
Nekretnine, postrojenja i oprema, i nematerijalna imovina	12	50.393	52.387	60.294
Ulaganja u investicijske nekretnine	13	13.221	13.221	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	14	2.097	2.097	12.096
Potraživanja za date dugoročne kredite	15	2.014	7.432	28.371
		67.725	75.137	100.761
Kratkoročna imovina				
Zalihe	16	17.546	9.923	4.705
Potraživanja od kupaca	17	8.658	11.538	14.832
Ostala potraživanja	18	1.698	8.758	8.304
Potraživanja za date kratkoročne kredite	15	171	211	2.512
Novac i novčani ekvivalenti	19	370	3.060	125
		28.443	33.490	30.478
UKUPNA IMOVINA		96.168	108.627	131.239
KAPITAL I OBAVEZE				
Kapital i rezerve				
Vlasnički kapital	20	50.934	50.934	50.934
Revalorizacione rezerve za nekretnine		7.367	7.367	-
Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju		-	-	(101)
Akumulirani gubici		(29.656)	(29.096)	(10.800)
		28.645	29.205	40.033
Dugoročne obaveze				
Obaveze po dugoročnim kreditima	21	10.349	33.885	39.079
Obaveze po finansijskom najmu	22	2.447	2.797	3.130
Rezervisanja	23	838	529	186
		13.634	37.211	42.395
Kratkoročne obaveze				
Obaveze prema dobavljačima	24	7.768	14.892	12.516
Obaveze po kratkoročnim kreditima	21	39.826	20.771	22.792
Obaveze po finansijskom najmu	22	350	333	505
Ostale obaveze	25	5.945	6.215	12.998
		53.889	42.211	48.811
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		96.168	108.627	131.239

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime Društva dana 24. maja 2016. godine

Rusmir Hrvic
Direktor

Klas d.d. Sarajevo

Izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Poslovne aktivnosti		
Gubitak prije oporezivanja	(560)	(18.296)
Usklađenje za:		
Amortizacija	3.453	3.428
Manjak, otpis i korekcija vrijednosti zaliha	2.156	1.777
Povećanje rezervisanja	309	343
Prihodi od otpisanih obaveza	(521)	(15.248)
Dobici po osnovu otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	(12)	(50)
Rabati odobreni od strane dobavljača	(147)	(23)
Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	-	9.583
Povećanje umanjena vrijednosti potraživanja od kupaca	-	3.899
Gubici od umanjena vrijednosti datih kredita	-	1.073
Povećanje umanjena vrijednosti ostalih potraživanja	-	4.521
Gubitak od prodaje ulaganja raspoloživih za prodaju	-	8.601
Rashodi od kamata priznat u bilansu uspjeha	2.550	3.965
Prihodi od kamata priznati u bilansu uspjeha	-	(5)
<i>Novčani tok iz poslovanja prije promjena u obrtnom kapitalu</i>	<i>7.228</i>	<i>3.568</i>
Povećanje zaliha	(9.779)	(6.754)
Smanjenje / (povećanje) potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja	9.940	(4.081)
Smanjenje obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza	(6.726)	(4.384)
	663	(11.651)
Plaćena kamata	(1.010)	(2.328)
Neto novac korišten u operativnim aktivnostima	(347)	(13.979)
Ulagačke aktivnosti		
Nabavka materijalne i nematerijalne imovine	(1.462)	(11.250)
Priliv od materijalne i nematerijalne imovine	15	101
Smanjenje datih kredita	5.458	22.167
Primljene kamate	-	5
Neto novac ostvaren u ulagačkim aktivnostima	4.011	11.023
Finansijske aktivnosti		
(Otplata) / prilivi uzetih dugoročnih kredita	(25.076)	8.504
Prilivi od / (otplata) uzetih kratkoročnih kredita	19.055	(2.021)
Otplata obaveza po finansijskom najmu	(333)	(592)
Neto novac (korišten) / ostvaren u finansijskim aktivnostima	(6.354)	5.891
Neto (smanjenje) / povećanje novca i novčanih ekvivalenata	(2.690)	2.935
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	3.060	125
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	370	3.060

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

1. OPŠTI PODACI

Klas d.d. Sarajevo ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine sa adresom Paromlinska 43, Sarajevo.

Osnovna djelatnost Društva je prerada žitarica, brašna, proizvodnja hljeba i drugih prehrambenih i konditorskih proizvoda, spoljna trgovina na veliko i malo.

Na dan 31. decembra 2015. godine, Društvo je zapošljavalo 937 radnika (2014.: 918 radnika).

Krajnji vlasnik Društva je AS d.o.o. Jelah - Tešanj. Konsolidovani finansijski izvještaji AS Grupacije mogu se naći na adresi: Industrijska zona "Ekonomija" bb, Jelah, Tešanj.

Upravna tijela Društva

Nadzorni odbor

Semir Sejdinović	Predsjednik
Sulejman Hrvic	Član
Haris Jahić	Član

Uprava

Rusmir Hrvic	Direktor
--------------	----------

Odbor za reviziju

Adnan Hrvic	Predsjednik
Halida Hanić	Član
Elvir Kruško	Član

2. KOREKCIJE GREŠAKA IZ PRETHODNIH PERIODA

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 8: "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške", tokom 2015. godine, Društvo je izvršilo izmjenu finansijskih izvještaja za 2013. i 2014. godinu vezano identifikovane značajne greške u računovodstvenim evidencijama i vrednovanju pozicija imovine i obaveza u finansijskim izvještajima.

U nastavku se nalazi pregled načinjenih korekcija po izvještajnim godinama.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. KOREKCIJE GREŠAKA IZ PRETHODNIH PERIODA (NASTAVAK)

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2013.

	Prije izmjena	Izmjene	Izmijenjeno
IMOVINA			
Dugoročna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema, i nematerijalna imovina	60.294	-	60.294
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12.155	(59) 1)	12.096
Potraživanja za date dugoročne kredite	28.371	-	28.371
	<u>100.820</u>	<u>(59)</u>	<u>100.761</u>
Kratkoročna imovina			
Zalihe	4.705	-	4.705
Potraživanja od kupaca	14.832	-	14.832
Ostala potraživanja	8.304	-	8.304
Potraživanja za date kratkoročne kredite	2.512	-	2.512
Novac i novčani ekvivalenti	125	-	125
	<u>30.478</u>	<u>-</u>	<u>30.478</u>
UKUPNA IMOVINA	<u>131.298</u>	<u>(59)</u>	<u>131.239</u>
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital			
Vlasnički kapital	50.934	-	50.934
Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	(6.215)	6.114 2)	(101)
Akumulirani gubitak	(4.441)	(6.359) 3)	(10.800)
	<u>40.278</u>	<u>(245)</u>	<u>40.033</u>
Dugoročne obaveze			
Obaveze po dugoročnim kreditima	39.079	-	39.079
Obaveze po finansijskom najmu	3.130	-	3.130
Rezervisanja	-	186 4)	186
	<u>42.209</u>	<u>186</u>	<u>42.395</u>
Kratkoročne obaveze			
Obaveze prema dobavljačima	12.516	-	12.516
Obaveze po kratkoročnim kreditima	22.792	-	22.792
Obaveze po finansijskom najmu	505	-	505
Ostale obaveze	12.998	-	12.998
	<u>48.811</u>	<u>-</u>	<u>48.811</u>
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE	<u>131.298</u>	<u>(59)</u>	<u>131.239</u>

- 1) Umanjenje vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju (Klass-Con d.o.o. Sarajevo, Ljubljanska Banka, Žitozajednica d.o.o. Sarajevo).
- 2) Isknjiženje revalorizacionih rezervi po osnovu ulaganja u finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju uslijed postojanja objektivnih dokaza umanjena vrijednosti.
- 3) Kumulativni efekti na akumulirani gubitak kao rezultat izvršenih izmjena.
- 4) Povećanje rezervisanja za sudske sporove iz 2013. godine.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. KOREKCIJE GREŠAKA IZ PRETHODNIH PERIODA (NASTAVAK)

BILANS USPJEHA

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2014.

	Prije izmjena	Izmjene	Izmijenjeno
Prihodi od prodaje	65.389	-	65.389
Ostali prihodi	<u>23.941</u>	<u>(7.367) 1)</u>	<u>16.574</u>
Ukupni operativni prihodi	<u>89.330</u>	<u>-</u>	<u>81.963</u>
Troškovi prodatih proizvoda	(9.433)	-	(9.433)
Materijal i energija	(41.046)	(52) 2)	(41.098)
Troškovi zaposlenih	(7.977)	-	(7.977)
Amortizacija	(1.683)	-	(1.683)
Troškovi oglašavanja	(752)	(10) 3)	(762)
Troškovi transporta	(659)	(119) 4)	(778)
Ostali operativni troškovi	(3.782)	(828) 5)	(4.610)
Ostali poslovni rashodi	(19.363)	(12.518) 6)	(31.881)
Povećanje zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u toku	<u>1.923</u>	<u>-</u>	<u>1.923</u>
Ukupni operativni rashodi	<u>(82.772)</u>	<u>(13.527)</u>	<u>(96.299)</u>
Finansijski prihodi	5	-	5
Finansijski rashod	<u>(3.965)</u>	<u>-</u>	<u>(3.965)</u>
Dobit / (gubitak) prije oporezivanja	<u>2.598</u>	<u>(20.894)</u>	<u>(18.296)</u>
Porez na dobit	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
NETO DOBITAK / (GUBITAK)	<u>2.598</u>	<u>(20.894)</u>	<u>(18.296)</u>

- 1) Korekcija efekata promjene fer vrijednosti investicionih nekretnina prethodno priznatih kao prihod u 2014. godini.
- 2),3),4) Priznavanje rashoda koji se odnose na 2014. godinu, a inicijalno su priznati u 2015. godini.
- 5) - Povećanje rezervisanja za sudske sporove iz 2014. godine – 343 hiljade KM.
 - Korekcija grešaka iz prethodnih godina vezano za fakture dobavljača koji su trebali biti knjiženi u 2014. godini – 485 hiljada KM.
- 6) Priznavanje rashoda koji se odnose na 2014. godinu:
 - Umanjenje vrijednosti građevinskog objekta Klas Centar Vrapčići u Mostaru - 9.493 hiljada KM.
 - Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupca za koje se smatra da je naplativost neizvjesna - 2.096 hiljada KM.
 - Korekcija grešaka za bonitete kupcima koji se odnose na 2014. godinu, a inicijalno knjiženi u 2015. godini - 722 hiljada KM.
 - Korekcija grešaka iz prethodnih godina vezano za ostale fakture dobavljača koji su trebali biti knjiženi u 2014. godini - 207 hiljada KM.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izvještaj o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Zakonski okvir finansijskog izvještavanja uključuje Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 83/09), računovodstvene standarde koji se primjenjuju u FBiH, a koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika u FBiH (na osnovu ovlaštenja Komisije za računovodstvo i reviziju BiH, broj 5/07).

Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Društvo biti sposobno realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

Osnova prezentiranja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška. Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Društva. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Društvo nije konsolidovalo zavisna i pridružena društva prikazana u Napomeni 14. (Mlin i pekare d.d. Ljubače, Sprind d.d. Sarajevo, Gradska pekara d.o.o. Novi Travnik), zato što su udovoljeni uslovi za izuzeće propisani MRS-om 27.10.:

- (a) Društvo i njegovo ovisno društvo u djelimičnom su vlasništvu drugog subjekta i njegovih drugih vlasnika, uključujući one koje koji inače nemaju pravo glasanja i koji su obaviješteni o tome da Društvo neće prikazati konsolidovane finansijske izvještaje i tome se ne protive;
- (b) vlasničkim instrumentima Društva se ne trguje na uređenom tržištu (domaćoj ili inozemnoj berzi vrijednosnih papira ili izvanberzovnom tržištu, uključujući nacionalna i regionalna tržišta);
- (c) Društvo je društvo s ograničenom odgovornošću; tako da Društvo nije podnijelo, niti je u postupku podnošenja svojih finansijskih izvještaja komisiji za vrijednosne papire ili drugoj regulatornoj organizaciji radi izdavanja bilo koje vrste instrumenata na javnom tržištu; i
- (d) krajnji vlasnik Društva (AS d.o.o. Jelah-Tešan) sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje za javnu upotrebu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim nekonsolidovanim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 4.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje i pruženih usluga priznaju se prilikom prodaje proizvoda i izvršenja usluge. Prihodi od usluga, priznaju se umanjeni za pripadajuće poreze i popuste nakon pružanja usluga.

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga priznaju se umanjeni za pripadajuće poreze i popuste.

Prihodi od usluga se priznaju u trenutku kada su usluge pružene.

Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunatih kamata na temelju nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Troškovi posuđivanja

Troškovi posuđivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi kvalifikovanog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme kako bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju, uključuju se u trošak nabavke toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalifikovano sredstvo oduzimaju se od troškova posuđivanja koji su prihvatljivi za kapitalizaciju.

Svi drugi troškovi posuđivanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum izvještajnog perioda primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještajnog perioda. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u neto rezultat perioda.

Naknade zaposlenim

U ime svojih zaposlenika, Društvo plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Društvo plaća navedeni porez i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine, na federalnom i kantonalnom nivou.

Nadalje, topli obrok, prevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali troškovi plata.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa lokalnim zakonima, Društvo isplaćuje otpremninu za odlazak u penziju u iznosu od minimalno 6 prosječnih mjesečnih plata zaposlenika ili 6 prosječnih plata Federacije Bosne i Hercegovine koje su isplaćene u zadnjih šest mjeseci, u zavisnosti šta je za zaposlenika povoljnije. Društvo priznaje ove troškove onda kada su oni isplaćeni.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao finansijski uvijek kada uslovi najma prenose rizike i koristi od vlasništva na najmoprimca. Svi ostali najmovi svrstavaju se kao operativni najmovi.

Društvo kao najmoprimac

Imovina koja je predmetom finansijskog najma priznaje se kao imovina Društva po fer vrijednosti na datum sticanja ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma ako je niža. Odnosna obaveza prema najmodavcu iskazuje se u bilansu stanja kao obaveza za finansijski najam. Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između finansijskih troškova i umanjenja obaveze za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Finansijski troškovi direktno terete prihode u periodu u kojem su nastali.

Naknade za najam koje se plaćaju u okviru operativnih najmova terete prihod ravnomjerno tokom trajanja najma.

Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Društva izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat na osnovu razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti odbitne privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine provjerava se na svaki datum izvještajnog perioda i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se ne odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kom slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Društvo namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se iskazuje po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicionog održavanja priznaju se kao rashod kad su nastali. Imovina u izgradnji, koje se grade u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja.

Trošak nabavke uključuje i profesionalne naknade, te, za kvalificirana sredstva, troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Društva. Takva imovina se reklasifikuje na odgovarajuće kategorije nekretnina, postrojenja i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

Građevinski objekti	1,31%-11,10%
Oprema	5%-20%
Računarska oprema	10%-14,3%
Motorna vozila i mehanizacija	11,1%-16,5%

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine se priznaju u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Materijalna imovina (nastavak)

Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku nabavke i amortizuje linearno tokom njenog korisnog vijeka trajanja.

Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i početno se mjere po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove.

Nakon početnog priznavanja, ulaganja u investicijske nekretnine mjere se po fer vrijednosti. Dobit ili gubitak po osnovu promjena u fer vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha u periodu u kojem je nastao.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvataju depozite po viđenju i oročene depozite sa dospijećem do jedne godine.

Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata direktan materijal i, ako je primjenjivo, direktne troškove rada i sve režijske / indirektne troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderisanog troška. Neto vrijednost koja se može realizovati predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove prodaje i distribucije.

Rezervisanja

Društvo priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa. Uprava Društva određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerojatan, rezervisanje se ukida.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijska imovina

Finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja imovine definirana ugovorenim datumom isporuke finansijske imovine u rokovima utvrđenima u skladu konvencijama na predmetnom tržištu.

Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: "po fer vrijednost kroz bilans uspjeha", "koja se drži do dospijeca", "raspoloživa za prodaju" i "kredit i potraživanja".

Klasifikacija finansijske imovine ovisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Kredit i potraživanja priznaju prihod na temelju efektivne kamatne stope.

Kredit i potraživanja

Dati kredit, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu, mogu se klasificirati kao kredit i potraživanja. Kredit i potraživanja se mjere po amortiziranom trošku, koristeći metod efektivne kamatne stope, umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Vlasnički udjeli koje ne kotiraju na berzi držani od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na investicijsku revalorizacionu rezervu sa izuzetkom umanjenja za trajne gubitke, kamata se obračunava koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika direktno utiče na bilans uspjeha. Kada se takva imovina prodaje ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionoj rezervi za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni buduća novčana tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivan dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće ugovorne strane; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijska imovina (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja upotrebom konta ispravke vrijednosti. Kada je finansijska imovina nenaplativa, otpisuje se preko konta ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret konta ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti se priznaju u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada isteknu ugovorna prava novčanog toka imovine; ili se prenesu finansijska imovina i svi rizici i nagrade vlasnika imovine drugom subjektu. Ako Društvo ne prenese niti zadrži sve rizike i nagrade vlasnika i nastavi da upravlja prenesenom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze su klasifikovane kao finansijske obaveze "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha" ili kao "ostale finansijske obaveze".

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. Ostale finansijske obaveze naknadno se mjere po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, a troškovi kamate priznaju se po stvarnom prinosu. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja amortiziranog troška finansijske obaveze i alociranja troška kamate tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene redovne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Kada se dionički kapital, priznat kao vlasnički, ponovo otkupi iznos uplate, uključujući direktno povezane troškove, se priznaje kao promjena na kapitalu. Ponovo otkupljene dionice se klasifikuju kao vlastite dionice i predstavljaju umanjenje vlasničkog kapitala.

Revalorizacijske rezerve za nekretnine

Revalorizacijske rezerve za nekretnine obuhvataju efekte promjene fer vrijednosti investicijskih nekretnina pri njihovom prenosu sa nekretnina koje se koriste u operativne svrhe.

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju uključuju promjene u fer vrijednosti ove imovine.

Zarada po dionici

Društva objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici. Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjenih redovnim dioničarima Društva ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

Tokom 2014. i 2015. godine nije bilo efekata razrjeđivanja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava Društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem iskustvu i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Sljedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja materijalne i nematerijalne imovine

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja materijalne i nematerijalne imovine na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Ključni izvori procjene neizvjesnosti (nastavak)

Vrijednost zaliha

Uprava koriguje knjigovodstvenu vrijednost zaliha u slučaju da je neto prodajna vrijednost procijenjena kao manja od troška nabavke. Za zalihe koje duže stoje na skladištu (preko tri godine) koje će u budućem periodu biti utrošene u procesu proizvodnje ili u postupku pružanja usluga, a za koje nije moguće utvrditi neto prodajnu vrijednost, djelimično vrijednosno otpisivanje.

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Uprava Društva priznaje umanjene vrijednosti za sumnjiva potraživanja na bazi procijenjenih gubitaka koji rezultiraju iz nemogućnosti kupaca da izmire svoje obaveze. Pri vrednovanju adekvatnosti ispravke vrijednosti za sumnjiva potraživanja, Uprava Društva svoju procjenu bazira na starosnoj strukturi potraživanja i otpisima iz prethodnih perioda.

Rezervisanja sudske sporove

Iznosi priznati kao rezervisanja za sudske sporove odnose se na procjenu iznosa potrebnih za izmirenje obaveza kada je vjerovatnoća da će se izmirenje desiti veća nego vjerovatnoća da neće doći do izmirenja obaveza.

5. PRIHODI OD PRODAJE

	2015.	2014.
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda u zemlji	58.104	51.614
Prihod od prodaje robe	18.167	10.751
Prihodi od prodaje robe na ino tržištu	4.285	2.889
Prihodi od usluga	126	135
	80.682	65.389

6. OSTALI PRIHODI

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Prihod od osiguravajućih društava	775	30
Prihodi od zakupa	632	722
Prihod od otpisanih ostalih obaveza	521	169
Prihodi od naknadno odobrenih rabata	147	23
Naplaćena otpisana potraživanja od kupaca, neto (Napomena 17.)	129	-
Dobici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	12	50
Prihod od otpisanih obaveza po kreditima	-	15.079
Ostali prihodi	365	501
	2.581	16.574

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

7. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2015.	2014.
Bruto plate	6.817	6.389
Ostale naknade zaposlenim	1.769	1.588
	8.586	7.977

8. OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Održavanje	720	550
Usluge	696	801
Zakupnine	643	516
Rezervni dijelovi	480	490
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 23.)	309	343
Troškovi službenih putovanja	250	183
Privremeni ugovori	226	99
Otpis sitnog inventara, ambalaže i auto guma	210	367
Ostale takse i naknade	193	202
Telekomunikacijske usluge	168	177
Bankarske naknade	79	214
Reprezentacija	68	59
Premije osiguranja	65	489
Naknade članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju	28	28
Ostali operativni troškovi	95	92
	4.230	4.610

9. OSTALI OPERATIVNI RASHODI

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Umanjenje vrijednosti zaliha	2.097	1.727
Rashodi od naknadno odobrenih rabata	584	1.545
Rashodi od kazni i šteta	292	493
Manjkovi zaliha	59	50
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca, neto (Napomena 17.)	-	3.899
Umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja (Napomena 18.)	-	4.521
Umanjenje vrijednosti datih kredita (Napomena 15.)	-	1.073
Gubitak od prodaje ulaganja raspoloživih za prodaju	-	8.601
Gubici od umanjenja vrijednosti materijalne imovine (Napomena 12.)	-	9.583
Ostali troškovi	34	389
	3.066	31.881

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

10. POREZ NA DOBIT

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Gubitak prije oporezivanja	(560)	(18.296)
Porezni prihod po zakonskoj stopi od 10%	(56)	(1.830)
Efekti porezno nepriznatih rashoda	15	696
Efekti poreskih gubitaka prenesenih iz prethodnih godina	<u>(4.528)</u>	<u>(3.394)</u>
Nepriznata odgođena poreska imovina	<u>4.569</u>	<u>4.528</u>

Odgođena porezna imovina nije priznata u ovim finansijskim izvještajima, budući da Društvo nije u mogućnosti pouzdano ocijeniti kada i u kojem iznosu će moći da koristi ovu imovinu.

Društvo ima 45.686 hiljada KM prenesenih poreznih gubitaka, koji, u slučaju neiskorištavanja, ističu kako slijedi:

- u 2016. godini – 14.372 hiljada KM.
- u 2017. godini – 8.447 hiljada KM.
- u 2018. godini – 11.117 hiljada KM.
- u 2019. godini – 11.335 hiljada KM.
- u 2020. godini – 415 hiljada KM.

11. GUBITAK PO DIONICI

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Gubitak	(560)	(18.296)
Ponderisani prosjek dionica	<u>5.093</u>	<u>5.093</u>
Gubitak po dionici (u KM)	<u>(0,11)</u>	<u>(3,59)</u>

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA, I NEMATERIJALNA IMOVINA

NABAVNA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembra 2013.

Povećanja

Prenos (sa) / na

Otuđenja

Prenos na ulaganja u nekretnine (Napomena 13.)

Prenos na zalihe

Umanjenja (Napomena 9.)

Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)

Povećanja

Otuđenja

Na dan 31. decembra 2015.

ISPRAVKA VRIJEDNOSTI

Na dan 31. decembra 2013.

Trošak amortizacije za godinu

Otuđenja

Prenos na ulaganje u nekretnine (Napomena 13.)

Umanjenja (Napomena 9.)

Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)

Trošak amortizacije za godinu

Otuđenja

Na dan 31. decembra 2015.

NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembra 2015.

Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)

	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Nematerijalna imovina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2013.	4.090	107.418	90.113	90	1.614	203.325
Povećanja	444	3.781	-	7.025	-	11.250
Prenos (sa) / na	-	-	6.769	(6.784)	15	-
Otuđenja	-	-	(479)	-	(41)	(520)
Prenos na ulaganja u nekretnine (Napomena 13.)	-	(8.598)	-	-	-	(8.598)
Prenos na zalihe	-	-	-	(241)	-	(241)
Umanjenja (Napomena 9.)	-	(9.769)	-	(90)	-	(9.861)
Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)	4.534	92.832	96.403	-	1.586	195.355
Povećanja	57	993	254	1	157	1.462
Otuđenja	-	-	(467)	-	-	(467)
Na dan 31. decembra 2015.	4.591	93.825	96.190	1	1.743	196.350

ISPRAVKA VRIJEDNOSTI

Na dan 31. decembra 2013.

Trošak amortizacije za godinu

Otuđenja

Prenos na ulaganje u nekretnine (Napomena 13.)

Umanjenja (Napomena 9.)

Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)

Trošak amortizacije za godinu

Otuđenja

Na dan 31. decembra 2015.

NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembra 2015.

Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)

Na dan 31. decembra 2013.	17.822	670	13.950	-	-	32.442
Trošak amortizacije za godinu	-	1.578	1.525	-	325	3.428
Otuđenja	-	-	(469)	-	-	(469)
Prenos na ulaganje u nekretnine (Napomena 13.)	-	(2.744)	-	-	-	(2.744)
Umanjenja (Napomena 9.)	-	(278)	-	-	-	(278)
Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)	-	55.050	86.468	-	1.450	142.968
Trošak amortizacije za godinu	-	1.295	2.102	-	56	3.453
Otuđenja	-	-	(464)	-	-	(464)
Na dan 31. decembra 2015.	-	56.345	88.106	-	1.506	145.957

NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembra 2015.

Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)

Na dan 31. decembra 2015.	4.591	37.480	8.084	1	237	50.393
Na dan 31. decembra 2014. (izmijenjeno)	4.534	37.782	9.935	-	136	52.387

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA, I NEMATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

Razlika između iznosa amortizacije naveden u tabeli kretanja stalnih sredstava (3.453 hiljada KM) i iznosa troška amortizacije naveden u bilansu uspjeha (1.880 hiljada KM) odnosi se na dio troškova amortizacije alociran prilikom obračuna indirektnih proizvodnih troškova na zalihe gotovih proizvoda.

Kao kolateral za kredite odobrene od strane UniCredit Bank d.d. Mostar, Sberbank BH d.d. Sarajevo, Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica, Bosna Bank International d.d. Sarajevo, Razvojna banka Federacije BiH, Triglav BH Osiguranje d.d. Sarajevo, Union banka d.d. Sarajevo i Porezna Uprava Federacije BiH, Društvo je obezbijedilo hipoteku nad imovinom i založilo proizvodna postrojenja i opremu u korist navedenih kreditora.

13. ULAGANJA U INVESTICIJSKE NEKRETNINE

Ulaganja u investicijske nekretnine se odnose na nekretnine koje se drže u svrhu davanja u najam (Klas Centar u ulici Paromlinska 56, Sarajevo).

Pri prenosu imovine sa operativnih nekretnina na investicijske nekretnine, na dan 31. decembra 2014. godine, izvršena je procjena fer / tržišne vrijednosti objekta od strane ovlaštenog procjenitelja - ZANE BH d.o.o. Sarajevo. Fer / tržišna vrijednost nekretnine procijenjena je na iznos od 13.221 hiljada KM. Razlika između prethodne neto knjigovodstvene vrijednosti građevine i procijenjene fer / tržišne vrijednosti u iznosu od 7.367 hiljada KM, priznata je u korist ostale sveobuhvatne dobiti.

Nekretnina služi kao kolateral za osiguranje kredita plasiranih od strane Investiciono Komercijalne banke d.d. Zenica, UniCredit Bank d.d. Mostar, Razvojna banka Federacije BiH, Triglav osiguranje d.d. Sarajevo i Union banka d.d. Sarajevo.

14. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	Udio u vlasništvu	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)
Sprind d.d. Sarajevo	49,00%	2.085	2.085
Mlin i pekare d.d. Ljubače	75,25%	12	12
		2.097	2.097

Finansijske informacije o ovim društvima na dan 31. decembar 2015. godine bile su kako slijedi:

	Ukupna imovina	Registrovani kapital	Ukupni kapital	Prihodi	Dobit / (gubitak) za period
Sprind d.d. Sarajevo	21.885	2.837	5.569	8.731	113
Mlin i pekare d.d. Ljubače	14.570	9.530	5.154	6.689	648

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

15. POTRAŽIVANJA ZA DATE KREDITE

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)
Dugoročni krediti:		
Sarajevska pivara d.d. Sarajevo (beskamatni kredit; dospijeće 30. juna 2017. godine)	890	-
Pivara Tuzla d.d. Tuzla (beskamatni kredit; dospijeće 30. juna 2017. godine)	586	-
Unioninvestplastika d.d. Sarajevo (beskamatni kredit; dospijeće 30. juna 2017. godine)	379	-
Klas-Conn d.o.o. Sarajevo (beskamatni kredit; dospijeće 31. decembra 2026. godine)	320	320
Dugoročni robni krediti dati kooperantima za jagodičarsko voće (beskamatni kredit; potraživanje dospjelo)	238	238
GMK d.d. Kakanj (beskamatni kredit; potraživanje dospjelo)	176	176
Grapek d.d. Kakanj (beskamatni kredit; potraživanje dospjelo)	125	125
Klas d.o.o. Zagreb (beskamatni kredit; dospijeće 31. decembra 2026. godine)	119	119
Gradska pekara d.o.o. Novi Travnik (beskamatni kredit; dospijeće 31. decembra 2026. godine)	93	93
GDD Polet d.d. Sarajevo (beskamatni kredit; dospijeće 31. decembra 2026. godine)	48	48
Dugoročni finansijski krediti dati zaposlenima (kamatna stopa 3%; sa rokom dospijeća od 5 do 15 godina)	18	22
MIMS d.o.o. Sarajevo (beskamatni kredit; dospijeće 31. decembra 2026. godine)	-	3.916
Mlin i pekare d.d. Ljubače (beskamatni kredit; dospijeće 31. decembra 2026. godine)	-	3.353
	<u>2.992</u>	<u>8.410</u>
Manje: Umanjenje vrijednosti potraživanja za date dugoročne kredite	(978)	(978)
	2.014	7.432
Kratkoročni krediti:		
Kreditni dati povezanim pravnim licima: Gradska pekara d.o.o. Novi Travnik i Klas-Conn d.o.o. Sarajevo (beskamatni krediti odobreni na period do godinu dana)	130	210
Bregava trans d.o.o. Mostar (robni kredit)	41	-
Kreditni dati zaposlenim	-	1
Sumnjiva i sporna potraživanja	<u>333</u>	<u>333</u>
	<u>504</u>	<u>544</u>
Manje: Umanjenje vrijednosti potraživanja za date kratkoročne kredite	(333)	(333)
	<u>171</u>	<u>211</u>
	2.185	7.643

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

15. POTRAŽIVANJA ZA DATE KREDITE (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti za potraživanja po osnovu datih kredita može se prikazati kako slijedi:

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Stanje na 1. januar	1.311	733
Gubici od umanjenja vrijednosti (Napomena 9.)	-	1.073
Otpisi	-	(495)
Stanje na 31. decembar	1.311	1.311

16. ZALIHE

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Sirovine i materijal	9.771	2.358
Roba	2.984	2.445
Gotovi proizvodi	2.325	2.887
Proizvodnja u toku	1.440	1.219
Sitni inventar i rezervni dijelovi	1.026	1.014
	17.546	9.923

17. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)
Potraživanja od kupaca	8.351	6.212
Potraživanja od kupaca – povezane strane	307	5.326
Sumnjiva i sporna potraživanja	6.305	10.595
	14.963	22.133
Manje: Umanjenje vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	(6.305)	(10.595)
	8.658	11.538

Prosječan period naplate potraživanja od prodaje je 46 dana (2014.: 74 dana).

Promjene na umanjenje vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

	2015.	2014. (izmijenjeno)
Stanje na 1. januar	10.595	6.696
Povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 9.)	-	3.951
Smanjenje uslijed naplate (napomene 6. i 9.)	(129)	(52)
Otpisi	(4.161)	-
Stanje na 31. decembar	6.305	10.595

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

18. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)
Dati avansi	1.057	2.962
Potraživanja od zaposlenika	257	265
Potraživanja po osnovu cesije	220	4.494
Unaprijed plaćeni troškovi	48	6
Potraživanja za PDV, neto	53	934
Ostala potraživanja	63	97
Sumnjiva i sporna potraživanja	1.947	1.951
	3.645	10.709
Manje: Umanjenje vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	(1.947)	(1.951)
	1.698	8.758

Kretanje umanjnja vrijednosti ostalih potraživanja može se prikazati kako slijedi:

	2015.	2014.
Stanje na 1. januar	1.951	1.198
Povećanje umanjnja vrijednosti (Napomena 9.)	-	4.521
Otpisi	(4)	(3.768)
Stanje na 31. decembar	1.947	1.951

19. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Blagajna	228	218
Novac na računima kod banaka, KM	141	2.819
Novac na računima kod banaka, strane valute	1	23
	370	3.060

20. VLASNIČKI KAPITAL

Kapital se sastoji od 5.093.364 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 KM. Većinski vlasnik Društva je AS d.o.o. Jelah sa procentualnim učešćem od 91,74% i vrijednosti od 46.727 hiljada KM. Ostatak vlasničke strukture Društva čine ostala pravna i fizička lica za ukupnim procentualnim učešćem od 8,26% i iznosom od 4.207 hiljade KM.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

21. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Dugoročni krediti:		
UniCredit Bank d.d. Mostar (sindicirani kredit, iznos ugovora 10.985.419 KM, datum dospijeća 3. januar 2023. godine, kamatna stopa 6M EURIBOR+3,9%)	10.985	10.985
Razvojna banka FBiH d.d. Sarajevo (iznos ugovora 5.300.000 KM, datum dospijeća 28. mart 2019. godine, kamatna stopa 5%)	4.306	5.300
Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH (sindicirani kredit, iznos ugovora 3.432.943 KM, datum dospijeća 3. januar 2023. godine, kamatna stopa 6M EURIBOR+4,9%)	3.433	3.433
Razvojna banka FBiH d.d. Sarajevo (iznos ugovora 3.300.000 KM, datum dospijeća 8. septembar 2019. godine, kamatna stopa 5%)	3.094	3.300
Sberbank BH d.d. Sarajevo (iznos ugovora 6.000.000 KM, datum dospijeća 20. maj 2017. godine, kamatna stopa 3M EURIBOR+4,8%)	3.019	5.032
Sberbank BH d.d. Sarajevo (sindicirani kredit, iznos ugovora 2.746.355 KM, datum dospijeća 3. januar 2023. godine, kamatna stopa 6M EURIBOR+4,9%)	2.747	2.747
Union banka d.d. Sarajevo (iznos ugovora 3.000.000 KM, datum dospijeća 31. decembar 2018. godine, kamatna stopa 4,95%)	2.305	3.000
UniCredit Bank d.d. Mostar (iznos ugovora 3.000.000 KM, datum dospijeća 31. decembar 2021. godine, kamatna stopa 6M EURIBOR+4,50%)	1.927	2.323
Bosna Bank International d.d. Sarajevo (iznos ugovora 2.000.000 KM, datum dospijeća 25. decembar 2016. godine, kamatna stopa 4,50%)	1.280	1.700
Triglav BH Osiguranje d.d. Sarajevo (iznos ugovora 1.855.899 KM, datum dospijeća 25. jul 2018. godine, kamatna stopa 4%)	851	1.458
Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica (iznos ugovora 926.021 KM, datum dospijeća 31. januar 2017. godine, kamatna stopa 5,90%)	386	722
Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica (iznos ugovora 1.000.000 KM, datum dospijeća 17. maj 2016. godine, kamatna stopa 5,90%)	154	506
Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica (iznos ugovora 1.000.000 KM, datum dospijeća 17. maj 2016. godine, kamatna stopa 9%)	154	506
Manje: Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	(24.353)	(7.194)
Obaveze po osnovu kamata	61	67
	10.349	33.885

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

21. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA (NASTAVAK)	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
<i>Kratkoročni krediti:</i>		
UniCredit Bank d.d. Mostar (iznos ugovora 3.000.000 KM, datum dospijeća 10. juli 2016. godine, kamatna stopa 4,90%)	3.000	3.000
Union banka d.d. Sarajevo (iznos ugovora 2.000.000 KM, datum dospijeća 30. decembar 2015. godine, kamatna stopa 3,85%)	2.400	-
Sberbank BH d.d. Sarajevo (iznos ugovora 2.000.000 KM, datum dospijeća 15. juni 2015. godine, kamatna stopa 4,60%)	2.000	2.000
Sberbank BH d.d. Sarajevo (iznos ugovora 2.000.000 KM, datum dospijeća 19. juni 2015. godine, kamatna stopa 4,60%)	2.000	2.000
Sberbank BH d.d. Sarajevo (iznos ugovora 2.000.000 KM, datum dospijeća 11. juni 2015. godine, kamatna stopa 4,60%)	2.000	2.000
Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica (iznos ugovora 1.000.000 KM, datum dospijeća 14. april 2016. godine, kamatna stopa 4,20%)	1.000	-
Vakufska banka d.d. Sarajevo (iznos ugovora 800.000 KM, datum dospijeća 17. oktobar 2016. godine, kamatna stopa 4,80%)	800	800
Vemal d.d. Tešanj (iznos ugovora 400.000 KM, datum dospijeća 18. novembar 2016. godine, kamatna stopa 3,10%)	400	-
Bosnaauto d.d. Sarajevo (iznos ugovora 347.000 KM, datum dospijeća 9. august 2014. godine, kamatna stopa 0%)	294	294
Fortitudo d.o.o. Travnik (iznos ugovora 1.000.000 KM, datum dospijeća 13. oktobar 2016. godine, kamatna stopa 3,10%)	100	-
Union banka d.d. Sarajevo (iznos ugovora 2.000.000 KM, datum dospijeća 11. juni 2015. godine, kamatna stopa 3,85%)	-	2.000
Više: Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	24.353	7.194
Obaveze po osnovu kamata	1.479	1.483
	39.826	20.771

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

22. OBAVEZE PO FINANSIJSKOM NAJMU

	Minimalna plaćanja		Sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja	
	31.decembar 2015.	31.decembar 2014.	31.decembar 2015.	31.decembar 2014.
Obaveze po finansijskom najmu:				
- U roku od godine dana	487	354	350	333
- U drugoj godini	487	487	369	350
- Od treće uključujući i petu godinu	2.355	2.524	2.078	2.051
- Nakon pet godina	-	406	-	396
	<u>3.329</u>	<u>3.771</u>	<u>2.797</u>	<u>3.130</u>
Manje: budući finansijski rashodi	(532)	(641)	-	-
	<u>2.797</u>	<u>3.130</u>	<u>2.797</u>	<u>3.130</u>
Uključeno u finansijske izvještaje kao:				
- Kratkoročne obaveze	350	333		
- Dugoročne obaveze	<u>2.447</u>	<u>2.797</u>		
	<u>2.797</u>	<u>3.130</u>		

Društvo ima jedan aranžman finansijskog najma sa UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo za zgradu u Bihacu u ulici Plješevička b.b. Kamenica, ukupne površine 3.172 m², ukupne neto knjigovodstvene vrijednosti 2.797 hiljada KM (2014: 3.043 hiljada KM). Trajanje najma je 14 godina, dok kamatna stopa iznosi 6M EURIBOR + 2,7%.

23. REZERVISANJA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)
Rezervisanja za sudske sporove	<u>838</u>	<u>529</u>
	<u>838</u>	<u>529</u>
Kretanja na rezervisanjima tokom godine mogu se prikazati kako slijedi:		
	2015.	2014. (izmijenjeno)
Stanje na 1. januar	529	186
Povećanja rezervisanja (Napomena 8.)	<u>309</u>	<u>343</u>
Stanje na 31. decembar	<u>838</u>	<u>529</u>

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

24. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014. (izmijenjeno)
Obaveze prema dobavljačima	6.879	14.118
Obaveze prema dobavljačima – povezane strane	889	774
	7.768	14.892

Prosječan period plaćanja obaveza prema dobavljačima bio je 83 dana (2014.: 111 dana). Kamata se nije obračunavala u slučaju prekoračenja. Društvo nije ponudilo kolateral za kašnjenja u plaćanju.

25. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Obaveze za poreze i doprinose na plate zaposlenih	3.659	3.326
Obračunati troškovi	911	1.162
Obaveze prema zaposlenim	609	598
Obaveze prema državnim institucijama	432	361
Obaveze za primljene avanse	221	220
Obaveze prema dioničarima - dividende	-	348
Ostale obaveze	113	200
	5.945	6.215

26. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

U okviru redovnih poslovnih transakcija i po fer vrijednosti, a to je vrijednost dogovorena između Društva i povezanih strana, Društvo je imalo slijedeće transakcije sa povezanim stranama, po osnovu zajedničkog vlasništva:

	Prihodi		Troškovi	
	2015.	2014.	2015.	2014.
Vispak d.d. Visoko	6.855	4.219	-	-
AS d.o.o. Jelah, Tešanj	2.156	4.023	401	286
Sprind d.d. Sarajevo	2.137	2.787	48	29
Mlin i pekare d.d. Ljubače	2.133	2.324	30	19
Fortitudo d.d. Travnik	-	-	4	-
Vemal d.d. Tešanj	-	-	1	-
	13.281	13.353	484	334

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

26. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Na kraju godine sljedeći iznosi obaveza prema, odnosno potraživanja od povezanih lica:

	Potraživanja		Obaveze	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Gradska Pekara Novi Travnik d.o.o.	215	-	-	-
Mlin i pekare d.d. Ljubac	157	6.335	2	9
Vispak d.d. Visoko	29	155	400	63
Sprind d.d. Sarajevo	27	2.219	107	54
Klas-Conn d.o.o. Sarajevo	8	-	-	-
AS d.o.o. Jelah, Tešanj	-	38	346	623
Vemal d.d. Tešanj	-	-	402	-
Fortitudo d.d. Travnik	-	-	100	-
Napredak d.d. Tešanj	-	-	34	24
	<u>436</u>	<u>8.747</u>	<u>1.391</u>	<u>773</u>

Naknade Upravi

Naknade članovima Uprave i osobama na ključnim rukovodećim položajima tokom godine bile su sljedeće:

	2015.	2014.
Bruto plate	66	55
Ostala primanja	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>67</u>	<u>56</u>

27. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

27.1 Upravljanje kapitalnim rizikom

Društvo upravlja kapitalom na način da omogući nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Struktura finansiranja Društva se sastoji od duga, koji uključuje primljene kredite (Napomena 21.), finansijske najmove (Napomena 22.), te ukupnog kapitala Društva (kao što je predstavljeno u Izvještaju o promjenama na kapitalu).

27.1.1 Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Dug	52.972	57.786
Novac i novčani ekvivalenti	(370)	(3.060)
Neto dug	<u>52.602</u>	<u>54.726</u>
Kapital	<u>28.645</u>	<u>29.205</u>
Neto koeficijent zaduženosti	<u>183,63%</u>	<u>187,39%</u>

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

27. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

27.2 Temeljne računovodstvene politike

Temeljne računovodstvene politike i procedure, uključujući kriterije za priznavanje i osnov za mjerenje za svaku kategoriju finansijske imovine i finansijskih obaveza, uključujući i osnovu po kojoj se priznaju povezani prihodi i rashodi objavljene su u Napomeni 3. uz ove finansijske izvještaje.

27.3 Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Finansijska imovina		
Potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	11.753	27.097
	11.753	27.097
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	66.464	78.325
	66.464	78.325

27.4 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Računovodstveni i finansijski odjel Društva pruža usluge operacijama, koordinira pristupom domaćem finansijskom tržištu, nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i kamatni rizik), kreditni rizik, likvidni rizik i rizik novčanog toka kamatne stope.

27.5 Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti Društvo je primarno izloženo finansijskim rizicima promjena kursa stranih valuta te promjena kamatnih stopa. Društvo ne posjeduje nikakve derivativne finansijske instrumente za upravljanje izloženošću riziku kamatnih stopa i stranih valuta.

27.6 Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u EUR. Budući da je Konvertibilna marka (KM) vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjene EUR kursa.

Iznosi finansijske imovine i obaveza Društva denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja mogu se prikazati kako slijedi:

<i>(u hiljadama strane valute)</i>	Imovina		Obaveze	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
EUR	121	205	1.704	1.834

27.7 Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku budući da pozajmljuje sredstva i po fiksnim i po promjenljivim kamatnim stopama. Izloženost Društva kamatnim stopama na finansijska sredstva i finansijske obaveze su detaljno prikazane u odjeljku Upravljanje rizikom likvidnosti.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

27. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

27.7 Upravljanje kamatnim rizikom (nastavak)

27.7.1 Analiza osjetljivosti na kamatne stope

Analize osjetljivosti promjene kamatnih stopa prikazane su na osnovu izloženosti kamatnim stopama za nederivativne finansijske instrumente na datum izvještajnog perioda. Analiza je pripremljena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos finansijskih instrumenata na datum izvještajnog perioda bio nepodmiren čitavu godinu. Koristi se 50 baznih poena (0,5%) umanjenja ili povećanja pri internom izvještavanju o riziku kamatnih stopa i ključnom osoblju Uprave i predstavlja procjenu uprave o razumno mogućim promjenama kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica, a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene, neto rezultat za godinu koja je završila 31. decembra 2015. bi se smanjio / povećao za iznos od 251 hiljadu KM (2014.: 273 hiljade KM), po osnovu izloženosti kamatnom riziku.

27.8 Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno kao sredstvo za umanjenje rizika i finansijskih gubitaka.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

27.9 Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja izvršava svoje obaveze u skladu sa smjericama datim od strane Nadzornog odbora. Društvo je izgradilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, finansiranjem putem banaka kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda procijenjene i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospjeća finansijske imovine i obaveza.

27.9.1 Tabele rizika likvidnosti i kamatne stope

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva na koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

27. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

27.9 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

27.9.1 Tabele rizika likvidnosti i kamatne stope (nastavak)

Dospijeće za nederivativnu finansijsku imovinu

	Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa	Do mjesec dana	1 do 3 mjeseci	3 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2015.							
Bez kamata	-	3.077	8.658	-	-	-	11.735
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	3,00%	-	-	-	-	19	19
		3.077	8.658	-	-	19	11.754
31. decembar 2014.							
Bez kamata	-	15.537	11.538	-	-	-	27.075
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	3,00%	-	-	-	-	23	23
		15.537	11.538	-	-	23	27.098

Sljedeća tabela detaljno prikazuju preostala ugovorena dospijeća Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

Dospijeće za nederivativne finansijske obaveze

	Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa	Do mjesec dana	1 do 3 mjeseci	3 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2015.							
Bez kamata	-	4.268	9.224	-	-	-	13.492
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	3,92%	3.312	8.495	9.856	7.087	-	28.750
Instrumenti po promjenljivoj kamatnoj stopi	4,31%	431	2.022	2.784	17.567	2.957	25.761
		8.011	19.741	12.640	24.654	2.957	68.003
31. decembar 2014.							
Bez kamata	-	3.924	1.723	14.892	-	-	20.539
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	4,97%	2.790	7.282	8.601	12.020	-	30.693
Instrumenti po promjenljivoj kamatnoj stopi	5,01%	434	2.204	2.656	14.943	8.493	28.730
		7.148	11.209	26.149	26.963	8.493	79.962

28. PREUZETE OBAVEZE

Društvo je preuzelo 694 hiljade KM obaveza u 2016. godini, koji se odnose na troškove zakupa prostora i opreme (558 hiljada KM) i ugovorene zaštitarske usluge (136 hiljada KM).

Klas d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijski izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2015. godine, protiv Društva su u toku pravni sporovi u ukupnom iznosu od 2.608 hiljada KM (2014.: 2.167 hiljada KM) po osnovu tužbi zaposlenika i poslovnih partnera. Uprava smatra da ovi sudski sporovi uglavnom nemaju osnova. Za ukupno utuženi iznos sporova od 1.185 hiljada KM Društvo je napravilo rezervisanja u iznosu od 838 hiljada KM (2014: 529 hiljada KM) (Napomena 23.) na osnovu procjene za negativne ishode ovih sporova.

30. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave i potpisani za izdavanje dana 24. maja 2016. godine.

Rusmir Hrvic

Direktor

